

Talarstöd till bild 1 av 27

Arbetsanpassning och rehabilitering

Introducera lektionen.

Forskning visar att arbetsplatser med ett aktivt rehabiliteringsarbete och som arbetar förebyggande med arbetsanpassningar bidrar till en låg och stabil sjukfrånvaro och är en så kallad friskfaktor.

Kunskapsmål:

- Ha kännedom om arbetsgivarens ansvar vid arbetslivsinriktad rehabilitering.
- Ha kunskap om hur man kan arbeta med arbetsanpassning och arbetslivsinriktad rehabilitering.

Egna anteckningar

Talarstöd till bild 2 av 27

Tidiga insatser och arbetsanpassning är en friskfaktor

Tidiga insatser och arbetsanpassning är en av de åtta så kallade friskfaktorer som forskning har identifierat kännetecknar organisationer med låg och stabil sjukfrånvaro.

Egna anteckningar

Talarstöd till bild 3 av 27

Kännetecknen för fungerande rutiner

Det här exempel på hur det kan se ut när friskfaktorn ”tidiga insatser och arbetsanpassning” är på plats i organisationen.

Det finns ett aktivt arbete med tidiga insatser och arbetsanpassning, koll på orsaker till sjukfrånvaro och ett öppet samtalsklimat om hur man mår.

Egna anteckningar

Talarstöd till bild 4 av 27

Kännetecknen för fungerande rutiner (2)

Inget talarstöd finns till denna bild.

Egna anteckningar

Talarstöd till bild 5 av 27

Ansvar för arbetsanpassning

När någon blir sjuk eller skadad, och det leder till nedsatt arbetsförmåga, har arbetsgivaren ett ansvar för den arbetslivsinriktade rehabiliteringen, att hjälpa arbetstagaren att få tillbaka bästa möjliga arbetsförmåga. Ansvaret omfattar alla sjukfall och skador, även de där arbetsplatsen inte är den direkta orsaken till sjukfrånvaron.

Arbetsgivaren är dock inte skyldig att skapa nya arbetsuppgifter som en arbetsanpassning för att en medarbetare ska kunna behålla eller återfå arbetsförmåga.

Tänk på att genomföra arbetsanpassningar med omsorg för övriga medarbetare, så det fungerar för alla.

Egna anteckningar

Talarstöd till bild 6 av 27

Syftet med arbetsanpassning

Arbetsanpassning kan användas dels för att förhindra att någon hamnar i sjukskrivning (förebyggande) och dels för att underlätta för någon att komma tillbaka till arbete på ett smidigt sätt efter en sjukskrivning (rehabiliterande). Det går ofta att göra anpassningar i arbetet som fungerar både för verksamhet och för den enskilde medarbetaren. Ibland behövs experter, som exempelvis företagshälsovården, för att bedöma arbetsförmåga. Exempelvis när flera försök att få tillbaka en medarbetare i arbete har gjorts, men där det inte fungerat.

Egna anteckningar

Talarstöd till bild 7 av 27

Arbetsanpassning kan göras på många sätt

Tidsåtgång: Cirka 4 minuter.

Vi ska ta och titta på en film som förklarar vad arbetsanpassningar är och att det går att göra på många sätt. I filmen får vi träffa en forskare, chefer och medarbetare som berättar om sina erfarenheter och som ger inspiration till hur man kan tänka. Filmen ger exempel på arbetsanpassningar.

Syftet med filmen är att ge inspiration till hur man kan arbeta med arbetsanpassningar och vad det kan handla om.

Egna anteckningar

Talarstöd till bild 8 av 27

Om arbetsanpassningar

Inget talarstöd finns till denna bild.

Egna anteckningar

Talarstöd till bild 9 av 27

Hur ser det ut hos oss?

Tidsåtgång: Cirka 10 minuter.

Instruktion:

1. Prata två och två eller dela in er i mindre grupper.
2. Återsamlas och summera.

Ofta kan medarbetare eller gruppen med stöd av chef lösa behov av arbetsanpassningar på ett naturligt sätt.

Egna anteckningar

Talarstöd till bild 10 av 27

Arbetsgivarens plan för återgång i arbete

En plan för återgång i arbete är ett stöd i den arbetslivsinriktade rehabiliteringen.

Tipsa utbildningsdeltagarna om Suntarbetslivs verktyg [Prehabguiden](#).

Egna anteckningar

Talarstöd till bild 11 av 27

Syfte med en plan för återgång i arbete

Innehåll i en plan för återgång i arbete kan till exempel handla om anpassning av arbetsplatsen, arbetsuppgifter eller stöd till medarbetaren att hantera stress/stödjande samtal etc.

Planen ska revideras fortlöpande så länge den arbetslivsinriktade rehabilitering pågår.

Egna anteckningar

Skapad: 2024-10-13

Talarstöd till bild 12 av 27

Vem gör vad i rehabiliteringsprocessen?

Arbetsgivaren: Har ansvar för anställdas arbetslivsinriktade rehabilitering, men kan delegera arbetet. Arbetsgivaren ser då till att den som arbetar med frågorna har befogenheter, resurser, kunskaper och kompetens.

Närmsta chef: Företräder ofta arbetsgivaren och är ansvarig för medarbetares arbetslivsinriktade rehabilitering genom hela processen. Chefer ska känna till eventuell policy som anger hur arbetsgivaren arbetar med arbetslivsinriktad rehabilitering.

Egna anteckningar

Talarstöd till bild 13 av 27

Vem gör vad i rehabiliteringsprocessen?

Medarbetare är skyldig att aktivt medverka i sin rehabilitering. Har möjlighet att få stöd från skyddsombud eller annan facklig representant.

Skyddsombudet kontrollerar att arbetsgivaren uppfyller kraven för arbetsanpassning och arbetslivsinriktad rehabilitering. Ska känna till eventuell policy som anger hur arbetsgivaren arbetar med arbetslivsinriktad rehabilitering.

Egna anteckningar

Talarstöd till bild 14 av 27

HR och personalfunktionen som stödresurs

HR och personalfunktionen är ett viktigt stöd i rehabiliteringsarbetet för chefer som fått ett rehabiliteringsansvar delegerat till sig.

Informera utbildningsdeltagarna hur det stödet ser ut i den egna organisationen.

Egna anteckningar

Talarstöd till bild **15 av 27**

Skyddskommitténs eller samverkansgruppens roll

Inget talarstöd finns till denna bild.

Egna anteckningar

Skapad: 2024-10-13

Talarstöd till bild **16 av 27**

Vägen tillbaka

Tidsåtgång: Cirka 4 minuter.

Filmen vi ska se visar att det kan vara svårt och veta vad man kan göra när någon på arbetsplatsen inte mår bra. Men forskning visar att det har betydelse att det finns rutiner för att fånga upp tidiga signaler på ohälsa.

Egna anteckningar

Talarstöd till bild **17 av 27**

Vägen tillbaka

Inget talarstöd finns till denna bild.

Egna anteckningar

Skapad: 2024-10-13

Talarstöd till bild **18 av 27**

Vad får du för tankar när du ser filmen?

Tidsåtgång: Cirka 10 minuter.

Instruktion:

1. Prata två och två eller dela in er i mindre grupper.
2. Återsamlas och summera.

Egna anteckningar

Talarstöd till bild 19 av 27

Försäkringskassans roll i rehabiliteringsprocessen

Ansvarar för att samordna de olika åtgärder som en person är i behov av för att kunna komma tillbaka i arbete. Det sker i kontakter med den sjukskrivne, läkare, arbetsgivare och vid behov med Arbetsförmedlingen. Åtgärderna kan vara medicinska, sociala eller arbetslivsinriktade. Försäkringskassan bedömer också rätten till ersättning och utreder behovet av rehabilitering.

Försäkringskassan är alltså den myndighet som har samordningsansvaret för den arbetslivsinriktade rehabiliteringen och ingen rehabiliterande aktör.

Egna anteckningar

Talarstöd till bild 20 av 27

Individuell ersättning från Försäkringskassan

En person som är sjukskriven kan få **rehabiliteringsersättning** till exempel om hen arbetstränar under en period, deltar i ett arbetslivsinriktat rehabiliteringsprogram eller deltar i en utbildning under högst ett år. Läs mer om det på [Försäkringskassan](#).

En arbetstagare kan också ansöka om **förebyggande sjukpenning** om hen behöver avstå från att arbeta på grund av en medicinsk behandling eller rehabilitering. Behandlingen eller rehabiliteringen ska syfta till att förebygga eller förkorta sjukdom.

Egna anteckningar

Talarstöd till bild 21 av 27

Arbetsförmedlingens roll i rehabiliteringsprocessen

Arbetsförmedlingen ansvarar för arbetslivsinriktad rehabilitering av medarbetare som riskerar att bli arbetslösa.

Egna anteckningar

Skapad: 2024-10-13

Talarstöd till bild 22 av 27

Hälso- och sjukvårdens roll i rehabiliteringsprocessen

Utöver den medicinska behandlingen kan patienter behöva kompletterande sociala och arbetslivsinriktade insatser, därför är ett samarbete med andra involverade aktörer viktigt.

Egna anteckningar

Talarstöd till bild 23 av 27

Företagshälsovården som stödresurs

Företagshälsovården kan hjälpa till med det systematiska arbetet om resurser och kompetens saknas i den egna organisationen.

Företagshälsovården kan vara både intern och externa. Berätta för deltagarna hur ser det ut i den egna organisationen när det gäller tillgång till företagshälsovård.

Egna anteckningar

Talarstöd till bild 24 av 27

Ekonomiskt stöd från Afa Försäkring

Som arbetsgivare kan du ansöka om ekonomiskt stöd på Afa Försäkrings webbsida för förebyggande insatser och för medarbetare som genomgår arbetslivsinriktad rehabilitering. Du kan få ekonomisk ersättning upp till hälften för kostnaderna.

Egna anteckningar

Talarstöd till bild 25 av 27

Ekonomiskt stöd från Försäkringskassan

Som arbetsgivare kan du ansöka om Arbetsplatsinriktat rehabiliteringsstöd på Försäkringskassans webbsida. Du kan få bidrag från Försäkringskassan för hälften av kostnaden upp till ett fast belopp.

Vid behov av speciella arbetshjälpmedel, på grund av en funktionsnedsättning eller sjukdom, kan Försäkringskassan ge bidrag till dig som medarbetare eller till din arbetsgivare. Läs mer på [Försäkringskassan](#).

Egna anteckningar

Talarstöd till bild 26 av 27

Några medskick

Inget talarstöd finns till denna bild.

Egna anteckningar

Talarstöd till bild **27 av 27**

Tack och bra jobbat!

Inget talarstöd finns till denna bild.

Egna anteckningar